

Guia docent

210737 - ACT - Arquitectura, Ciència, Tècnica

Última modificació: 19/06/2020

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 756 - THATC - Departament de Teoria i Història de l'Arquitectura i Tècniques de Comunicació.

Titulació: MÀSTER UNIVERSITARI EN ESTUDIS AVANÇATS EN ARQUITECTURA-BARCELONA (Pla 2015). (Assignatura optativa).
MÀSTER UNIVERSITARI EN ARQUITECTURA (Pla 2015). (Assignatura optativa).

Curs: 2020 **Crèdits ECTS:** 5.0 **Idiomes:** Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: MARIA ISABEL ROSSELLO NICOLAU

Altres: DAVID HERNÁNDEZ FALAGÁN - THC2
MARÍA ISABEL ROSSELLO NICOLAU - THC2

METODOLOGIES DOCENTS

Classe expositiva participativa
Seminari/Taller
Treball autònom

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

1. És apte per a:
 - aplicar les metodologies d'anàlisi i les tendències actuals historiogràfiques relacionades amb la teoria de l'art, l'arquitectura i la ciutat
2. És capaç de:
 - desenvolupar el raonament crític davant del fet arquitectònic i el seu context social i cultural, històric i actual, per saber comunicar i sintetitzar les idees i argumentacions relatives a la producció artística i arquitectònica, a la producció d'espai en general, a la gestió urbana i a la gestió cultural
 - elaborar projectes d'investigació de teoria i història de l'arquitectura, en l'elaboració de tesis doctorals i en la col·laboració de processos de gestió cultural urbana i museística
3. Aprofundirà sobre coneixements relatius a la teoria i la història de l'arquitectura, dins de les tradicions de pensament teòric i crític de la nostra cultura i en el context general de les arts, de les tècniques i de la producció de l'espai

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	80,0	64.00
Hores grup gran	15,0	12.00
Hores grup petit	30,0	24.00

Dedicació total: 125 h

CONTINGUTS

Segle XX: temes de tècnica i arquitectura

Descripció:

Professors: Ramon Graus, Ramon Faura, Pau Pedragosa

Com a idea i com a ofici, la tècnica va jugar un paper nuclear en el naixement i en la formulació de l'arquitectura del Moviment Modern i el seu desenvolupament posterior. Durant el curs, es tractarà de desvetllar allò que la tècnica té de representació i de fet real. A partir d'una aproximació historiogràfica, s'oferiran els instruments adequats per a una interpretació històrica de la tècnica que estigui plenament embrancada dins el debat arquitectònic del segle XX.

Qüestions historiogràfiques

- La tècnica a les històries del Moviment Modern

Poètiques de la construcció I

- Racionalisme estructural francès
- Tectònica alemanya
- Maquinismes

Arquitectura, habitatge i tecnocràcia

- Bases del taylorisme i del fordisme
- Racionalització a les Siedlungen alemanyes
- Le Corbusier taylorista
- Ciència, tècnica i mite
- Heidegger: "Construir, habitar, pensar" (1951), "La pregunta per la tècnica" (1953)
- Habitatge massiu a la França de postguerra

Poètiques de la construcció II

- Le Corbusier i el gir cap a l'arcaisme
- Brutalismes i realismes
- Megaestructures
- Límits del high tech
- Light Construction

Objectius específics:

En acabar l'assignatura, el / la estudiant ha de ser capaç de:

- Raonar críticament els vincles entre la construcció (la tècnica de l'arquitectura), l'imaginari tècnic i l'arquitectura.
- Reconèixer i utilitzar adequadament els corrents historiogràfics principals sobre la matèria objecte d'estudi.

Dedicació: 62h 30m

Grup gran/Teoria: 7h 30m

Grup petit/Laboratori: 15h

Aprenentatge autònom: 40h

L'arquitectura i la construcció de l'habitatge als segles XIX i XX: Barcelona com a estudi de cas

Descripció:

Professora: Maribel Rosselló

El teixit residencial defineix i estructura la ciutat contemporània i constitueix el seu element més representatiu. L'assignatura que presentem aborda des d'una aproximació històrica, prenent Barcelona com a estudi de cas, l'anàlisi de l'habitatge des de diferents nivells, a manera d'estrats, des de l'anàlisi de la conformació de la ciutat a partir de la interrelació amb les grans operacions d'habitatge, fins a l'estudi dels valors que s'associen a l'habitatge. Un recorregut que alhora recull els recursos formals i tècnics que el defineixen.

1. El teixit residencial en la conformació de la ciutat contemporània

- De la ciutat existent al creixement expansiu
- La configuració de les xarxes tècniques
- Aigua, sanejament, gas i electricitat

2. L'edifici d'habitatges: cap a la racionalització constructiva

- De la casa artesana a la casa de veïns
- Tècniques per a la valoració de la façana
- El bloc aïllat com a alternativa
- De la paret de càrrega a l'estructura reticulada

3. Habitatge

- De l'espai narratiu a l'espai de la intimitat
- Organització dels espais
- Tècniques i recursos per als interiors
- Mecanització i tecnificació dels espais de consum
- Racionalització i sistematització dels espais per a la higiene

Dedicació: 62h 30m

Grup gran/Teoria: 7h 30m

Grup petit/Laboratori: 15h

Aprenentatge autònom: 40h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Avaluació continuada (%) Avaluació final (%)

SE02 Presentacions orals 25 25

SE03 Treballs i informes 25 25

SE05 Avaluació continua 50 50

El curs, en règim de seminari, s'aprovarà assistint activament un mínim del 80% de les classes. La qualificació es completarà en funció de la participació en elles, especialment mitjançant la presentació oral i el debat d'un treball a determinar a classe.

Avaluació continuada telemàtica

En les situacions de docència online, l'avaluació continuada es produirà de manera sincrònica i asincrònica, pels mitjans que estableixi la Universitat i el Centre, amb un registre periòdic de l'activitat acadèmica mitjançant entregues, fòrums, qüestionaris o qualsevol altre mitjà que faciliti la plataforma Atenea, o les eines alternatives que siguin proporcionades al professorat. En les situacions en les quals aquesta docència telemàtica es produeixi amb la docència presencial ja iniciada, o per qüestions d'ordre extraacadèmic, les alteracions de les ponderacions o sistemes de control regular de la docència seran comunicats detalladament a tots els estudiants a la Atenea de cada assignatura.

Avaluació final telemàtica

Si l'avaluació continuada telemàtica no és positiva, es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en format telemàtic que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable i els mitjans i eines TIC que proporcioni la Universitat o el Centre.

Les mesures d'adaptació a la docència no presencial s'implementaran atenent als criteris de seguretat TIC i protecció de dades personals per tal de garantir el compliment de la legislació en matèria de Protecció de Dades Personals (RGPD i LOPDGD)

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Tournikiotis, P. La historiografía de la arquitectura moderna: Pevsner, Kaufmann, Giedion, Zevi, Benevolo, Hitchcock, Banham, Collins, Tafuri. Barcelona: Reverté, cop. 2014. ISBN 8429121250.
- Mallgrave, Harry F. Modern architectural theory : a historical survey, 1673-1968. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. ISBN 9780521130486.
- Rybczynski, W. La Casa: historia de una idea. Madrid: Nerea, DL 1989. ISBN 9788489569140.

Complementària:

- Gargiani, R.; Rosellini, A. Le Corbusier: béton brut and ineffable space, 1940-1965 : surface materials and psychophysiology of vision. Lausanne: EPFL Press; New York: Routledge, 2011. ISBN 9782940222506.
- Sbriglio, J. Le Corbusier et la question du brutalisme. Marseille: Parenthèses, 2013. ISBN 9782863642849.
- Banham, R. Megaestructuras: futuro urbano del pasado reciente. Barcelona: Gustavo Gili, 1978. ISBN 8425218519.
- Sambrić, C. Madrid, vivienda y urbanismo: 1900-1960 : de la "normalización de lo vernáculo" al plan regional. Madrid: Akal, 2004. ISBN 8446019906.
- Busquets, J. Barcelona: evolución urbanística de una capital compacta. Barcelona: Mapfre, 1992. ISBN 8471005360.
- Banham, R. El brutalismo en arquitectura: ¿ética o estética?. Barcelona: Gustavo Gili, 1967.
- Mengin, C. Guerre du toit et modernité architecturale: loger l'employé sous la république de Weimar. Paris: Publications de la Sorbonne, 2007. ISBN 9782859445676.
- El Teixit residencial en la formació de la metròpolis moderna : el cas de Barcelona (1840-1936) : vol. 3 [en línia]. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya. Iniciativa Digital Politècnica, 2013-2015 Disponible a: <http://hdl.handle.net/2099.3/36867>. ISBN 9788498805178.
- Architecture and the sciences: exchanging and metaphors. New York: Princeton Architectural Press, 2003. ISBN 1568983654.
- Frampton, K. Estudios sobre cultura tectónica: poéticas de la construcción en la arquitectura de los siglos XIX y XX. Madrid: Akal, 1999. ISBN 8446011875.
- Gay, Peter. La cultura de Weimar: una de las épocas más espléndidas de la cultura europea del siglo XX. Barcelona: Paidós, 2011. ISBN 9788449325144.
- Heidegger, M.; Barjau, E. Conferencias y artículos. 2a ed. Barcelona: Ediciones del Serbal, 2001. ISBN 8476283822.
- Ferrer, A. Els Polígons de Barcelona: l'habitatge massiu i la formació de l'àrea metropolitana. Barcelona: Edicions UPC, 1996. ISBN 8483011409.
- Banham, R. La arquitectura del entorno bien climatizado. Buenos Aires: Infinito, 1975.
- Blasco, B. La Casa: evolución del espacio doméstico en España. Madrid: El Viso, 2006. ISBN 8495241498.

- Barcelona: les cases barates. Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Patronat Municipal de l'Habitatge, 1999. ISBN 847609891X.
- El Teixit residencial en la formació de la metròpolis moderna : el cas de Barcelona (1840-1936) : vol. 2 [en línia]. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya. Iniciativa Digital Politècnica, 2013-2015 Disponible a: <http://hdl.handle.net/2099.3/36862>. ISBN 9788498805086.
- El Teixit residencial en la formació de la metròpolis moderna : el cas de Barcelona (1840-1936) : vol. 1 [en línia]. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, BarcelonaTech, 2013 Disponible a: <http://hdl.handle.net/2099.3/36465>. ISBN 9788498804454.
- Sambricio, C. Un Siglo de vivienda social: 1903-2003. [Hondarribia]: Nerea, 2003. ISBN 8489569916.
- Guàrdia, M. La revolución del agua en Barcelona: de la ciudad preindustrial a la metrópoli moderna : 1867-1967. Barcelona: Museu d'Història de Barcelona: Institut de Cultura: Ajuntament de Barcelona, 2011. ISBN 9788498503661.